

Datum
2025-10-03
ESV dnr
2025-01329-2
Handläggare
Elisabeth Perntz
Victoria Nüth

Ert datum
2025-06-05
Er beteckning
LI2025/01164

Landsbygd- och infrastrukturdepartementet

En översyn av kontrollorganisation och finansiering av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företag (SOU 2025:64)

Ekonomistyrningsverket (ESV) svarar på remissen utifrån sin kompetens som expertmyndighet för ekonomisk styrning i staten.

ESV har inget att invända mot förslagen men vill framhålla följande.

Överväganden finansiering

Det ekonomiska målet ska vara tydligt

Utredningen föreslår att vissa avgifter ska sänkas vilket innebär att det ekonomiska målet förändras. Av förslaget framgår att viss verksamhet delvis ska täckas av avgifter.¹ ESV tolkar formuleringen som att ett obestämt ekonomiskt mål ska gälla för verksamheten. ESV kan konstatera att det vanligaste obestämda ekonomiska mål som används för den här typen av avgifter² är att avgifterna ska bidra till att täcka kostnaderna. ESV föreslår därför att regeringen ser över om det inte är mer ändamålsenligt att använda ”bidra till” i stället för ”delvis täckas av”.

Vid ett obestämt ekonomiskt mål ska inkomster redovisas mot anslag³. Av regelverket⁴ framgår att för de verksamheter som har ett bestämt ekonomiskt mål ska myndigheten, förutom årets intäkter, redovisa bland annat årets kostnader. Det innebär att i de fall regeringen önskar uppföljning av kostnader för verksamheter med ett obestämt ekonomiskt mål, behöver regeringen fatta beslut om detta i särskild ordning.

Dispositionsrätten kan behöva omprövas

Statens inkomster och utgifter ska som huvudregel budgeteras och redovisas brutto på inkomstittlar och anslag.⁵ I dag disponerar Livsmedelsverket inkomsterna i sina avgiftsbelagda verksamheter. Det leder till låg transparens (för riksdagen) genom

¹ 4 och 11 §§ Förslag till förordning om ändring i förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

² Belastande avgifter i offentligrättslig verksamhet.

³ 15 § anslagsförordningen (2011:223).

⁴ 3 kap. 8 § Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd (ESVFA 2022:1) om årsredovisning och Budgetunderlag.

⁵ 3 kap. 4 § budgetlagen (2011:203).

att avgiftsintäkterna och motsvarande kostnader redovisas utanför statsbudgeten. Utredningen tar inte ställning till om dispositionsrätten ska omprövas eller inte.

ESV anser att regeringen bör analysera om det är motiverat med ett avsteg från bruttoredovisning (huvudregeln). Regeringen bör därför ta ställning till om myndigheten även fortsättningsvis både ska få disponera avgiftsinkomsterna och besluta om avgiftsnivåerna.

Ekonomiska konsekvenser

Effekterna på statens budget är missvisande

Den tabell som redovisar effekterna på statens budget är missvisande.⁶ Flera av förslagen innebär höjda anslag som ska finansieras genom omprioriteringar eller reformutrymme, men det framgår inte av tabellen vilka anslag som ska minska. När det gäller den verksamhet som Livsmedelsverket ska ta över från länsstyrelserna vad gäller livsmedelskontrollen av primärproduktionen framgår det i text att länsstyrelsernas anslag ska minska med 15 miljoner kronor, men detta syns inte i tabellen. Den totala effekten på statens budget överskattas därför.

I detta ärende har avdelningschef Peter Kvist beslutat. Utredare Elisabeth Perntz har varit föredragande. I beredningen har utredare Victoria Nüth samt enhetscheferna Martin Sparr och Anne Bryne deltagit.

Datum: 2025-10-03

.....
Beslutande
Peter Kvist
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Elisabeth Perntz
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

⁶ Tabell 26.3 Budgeteffekt av förslagen, sammanfattning